

En tydlig kyrka

Vem längtar inte efter en tydlig kyrka? Det råder knappast någon oenighet om att kyrkan skall vara tydligare, däremot om vad detta innebär. När och hur och om vad skall Svenska kyrkan vara tydlig?

Sker det när hon, som många andra organisationer, vill vara mitt i tidens korrekthet? När hon deltar i pridefestivaler, talar om inklusivitet och feminism eller tonar ned korset för att inte väcka anstöt hos dem som föredrar halvmånen, slöjan eller turbanen? Är det när hon förvandlar högmässan till dansmässa eller undviker den kristna trons storord? När hon förtiger ordet Herre för att göra även Gud jämställd? När hon tar fram en ny kyrkohandbok, där de tidstypiska alternativen överskuggar den liturgi som burit genom seklerna? När hon blir en göra-kyrka för att motivera sin existens eller efterliknar storkoncernernas stordrift eller deltar i samhällsdebatten och yttrar sig om flykting- och migrationsfrågor?

Förmodligen och förhoppningsvis svarar såväl kyrkoledning som präster och lekfolk ett rungande nej på de retoriskt ledande frågorna. Ändå finns det anledning att ställa dem därför att, som C.S. Lewis påpekat i någon av sina essäer, i det ögonblick som man sätter ordet *och* efter kristen, så riskerar vad som kommer efter *och* att bli dominerande. Kristen *och* feminist, kristen *och* socialdemokrat, kristen *och* moderat, kristen *och* inklusivitet, kristen *och* ... Det sekundära blir det primära, det kristna görs till hantlangare för ett annat projekt. Här finns en orsak till oklarheten om vad kyrkan skall vara tydlig om. Det har tillkommit alltför många *och* efter kristen.

Visst skall Kyrkan hävda människovärdet och barmhärtigheten, värna de svaga, höja rösten mot våld och övergrepp, motverka girighet och miljöförstöring och stödja de goda krafter som finns. Kristen tro har konsekvenser men konsekvenserna är inte detsamma som trons kärna. En kyrka som inte är tydlig om centrum, blir även ofokuserad om vad som strålar ut därifrån.

Alltför ofta förväxlas kyrkans tro med trons följder. Med undran och med löje frågar sig många varför kyrkoledningen tonat ned betydelsen av korset, denna världshistoriens mest kända logo. Att vara otydlig om korsets dårskap för att inte väcka anstöt vore lika oklokt som om Volvo ersatte Volvologgan med ordet »bil», för att inte väcka anstöt hos dem som kör Kia eller VW.

Att situationen för Svenska kyrkan är djupt allvarlig är varken en överdrift eller en pessimistisk utsaga utan den verklighet som vi har att utgå från. Uppgivenessen bland präster och i församlingar är ofta stor, vilsheten i hur man bygger församling är påtaglig, osäkerheten om vad som egentligen skall förkunnas är hörbar.

Det allvarliga för Svenska kyrkan är inte att medlemsantalet minskar eller de kyrkliga handlingarna blir färre utan att det finns en osäkerhet om det avgörande. Gudstjänstliv och församlingsbyggandet hanteras valhant. Det pastorala hantverket behöver göras om och bygga

på den grund, den identitetsbärande handling, som manifesteras i mässan, gudstjänsten och bönen.

Av frukten känner man trädet. Försöken att assimileras in i vår tids kontext, ambitionen att vara något slags teologiska spjutspetsar in i framtiden genom att Svenska kyrkan »går före» har visat sig ge fallfrukt. De projekten måste anses vara avslutade, det krävs som påpekats ett omtag för Svenska kyrkan. Uppgiften som man enligt kyrkosekreteraren ålagt sig – att göra tron begriplig för vanligt folk och så kunna levas i vardagen (*Kyrkans Tidning* nr 36/2016) har inte blivit löst. Snarare har det blivit tvärtom. Det s.k. vanliga folket tycks närmast stå förbryllat inför om kyrkan över huvud taget tror någonting längre.

I händelse av brand kräver brandskyddsmyndigheterna att särskilda byggnader som t.ex. skolor skall ha en markerad återsamlingsplats. Kyrkan har sedan ett par tusen år en sådan: Kristus, den på korset fastnaglade Kristus, den uppståndne och på Faderns högra sida sittande Kristus. Återsamling behöver ske, en kyrka i oavbruten reformation återsamlas ständigt vid källorna. Hon vet att hon är såväl evangelisk som katolsk, evangelisk därför att hon har att bära evangelium till världen, katolsk därför att hon är större än det enskilda samfundet, ty hon har del i den världsvida kyrkan i alla tider.

Bevarandet av kyrkobyggnaderna anges inte sällan som en av de viktigaste orsakerna till att många ännu är kvar i Svenska kyrkan. Det lär knappast bero på att svenska folket har ett kyrkoantikvariskt intresse. Troligare är det en intuitiv känsla för det heliga, för vad kyrkorummet berättar – predikstolen om Guds Ord, altaret om det heliga mysteriet, dopfunten om barnskapet hos Gud, korset på tornet och klockornas klang som kallar oss o.s.v. Det vore naivt att påstå, att gemene man omedelbart förstår detta, men de anar kanhända, att här möter vi Gud.

Kanske är det så enkelt som att kyrkan måste tala samma språk som kyrkorummet. Vad hon säger, i såväl förkunnelse som tidningsartiklar, får inte lösgöras från vad det heliga rummet berättar. Det skall bekänna samme Herre, visa på samma sakrament och vittna om samma Ordets kraft. Kyrkans hus är Guds hus, oavsett om hon byggdes på elvahundratalet eller för bara ett par decennier sedan. Det bör gälla också för Kyrkans Hus i Uppsala.

Kanske behöver vi i Svenska kyrkan bara kasta en blick in i dessa hus, som rests av gångna generationer, för att veta: Det är detta vi som kyrka skall vara tydliga om. Inte minst blir kyrkan otydlig, när hon förbiser i vems tjänst hon står, vem som sänder henne in i världen. Om kyrkan ses som folkets kyrka, kommer hon att leva i en påfrestande osäkerhet om vad folket kräver av henne. Men när hon vet, att hon är Kristi kyrka, då befrias hon till tydlighet, till djärvhet i tro och liv.

När Paulus skrev i Filipperbrevet att »för mig är livet Kristus» så är detta den totalt avgörande kärnpunkten. I Kristus kunde han leva och dö. Så är det också för kyrkan.